

Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wałczu to szkoła zawodowa, mieszcząca się w budynkach przy ulicach Bankowej i Budowlanych. Historia jej sięga XIX w., kiedy to decyzją pruskiego parlamentu w 1876 r. przyjęty został wniosek Freiherra von Gampa o zbudowaniu szkoły budowlanej w Wałczu. Szkołę zlokalizowano na miejscu byłej ujeżdżalni koni dla pułku ułanów z 1870 r. W krótkim czasie, bo już 27 kwietnia 1877 r., nastąpiło otwarcie szkoły. Był to parterowy budynek pochodzący z adaptacji stajni koszarowych.

W 1884 r., przyjęto decyzję o rozbudowie szkoły. W 1885 r., szkoła przeszła pod zarządek państwowy, a miasto dawało na utrzymanie rocznie dotację 6400 marek. Wówczas też wzniesiono nowy gmach, a mianowicie główne skrzydło od ulicy Bankowej. Nowy budynek z dziesięcioma izbami szkolnymi został oddany do użytku 1 października 1895 r. W roku 1904 podjęto jeszcze raz rozbudowę szkoły, dobudowując skrzydło od dzisiejszej ul. Okulickiego.

W pierwszych latach istnienia szkoły realizowany był trzyletni kurs nauczania, a w 1883 r. wprowadzono czwarty rok. W roku 1884 w szkole były cztery klasy, a pięć lat potem zorganizowano osiem klas. Łączna liczba uczniów w 1898 r. wynosiła 317. W 1901 r. zostały wprowadzone następujące specjalności:

- betoniarstwo
- urządzenia melioracyjne
- geodezja.

W 1912 r. dyrektor szkoły Peters założył w niej Muzeum Regionalne z modelami zabytkowych budynków wałeckich, z dokumentacją techniczną. Podczas I wojny światowej w budynku szkoły odbywał się pobór wojska. Jedno skrzydło budynku szkolnego zostało oddane seminarium nauczycielskiemu, ponieważ w budynku seminarium przy ulicy Bydgoskiej w czasie wojny mieścił się szpital wojskowy. W okresie walk na pograniczu polsko-niemieckim (1918-1919), w szkole mieścił się czwarty sztab dywizji piechoty niemieckiej oraz główny sztab drugiego korpusu armii niemieckiej.

Z danych statystycznych zebranych w związku ze zjazdem zorganizowanym w 1927 r. wynika, że Szkoła przygotowała do zawodu 10622 rzemieślników i 1634 techników w specjalnościach: budownictwo mieszkaniowe, urządzenia kolejowe, geodezja, betoniarstwo, urządzenia melioracyjne. Działalność absolwentów szkoły, zwłaszcza w zakresie budownictwa, nie pozostała

bez wpływu na architekturę Ziemi Wałeckiej. Wypada nadmienić, że wśród abiturientów byli również Polacy z regionu poznańskiego, Gdańska, Pomorza.

W latach trzydziestych utworzona została Rzemieśniczo-Handlowa Szkoła Zawodowa przeznaczona dla uczniów objętych obowiązkiem dalszego nauczania. Szkoła ta przez krótki okres mieściła się w Szkole Podstawowej nr 2. W 1931 r. do szkoły rzemieśniczej uczęszczało 115 uczniów, a do handlowej 23 uczniów i 42 uczennice. W tym też czasie kierownikiem szkoły był Kontek. Krótko przed wojną w budynku szkoły mieściło się Technikum Budowlane. Po II wojnie światowej, 20 sierpnia 1945 r., inspektorat szkolny powierzył obowiązki zorganizowania szkoły rzemieśniczo-budowlanej Marianowi Mackellowi, który na stanowisku dyrektora był do 20 listopada 1945 r.

Od listopada 1945 r. w budynku Szkoły Budowlanej powstały różne zespoły średnich i zasadniczych szkół zawodowych, których celem było przygotowanie rzemieślników i kadr zawodowych na poziomie robotników wykwalifikowanych oraz techników. Kształcono dla potrzeb: usług i rzemiosła, przemysłu i budownictwa, handlu, transportu, rolnictwa, spółdzielczości pracy.

W pierwszym okresie do szkoły uczęszczało 30 uczniów. Drugim dyrektorem szkoły został Mateusz Balcerowicz, który sprawował krótko funkcję, bo do 30 stycznia 1946 r. Następnie stanowisko dyrektora objął Józef Próchniak. Budynek szkolny długo był dewastowany przez przechodzące wojska, ludność napływową i niektóre urzędy. Poprzez działania wojenne powstały w dachu dwie dziury po wybuchach pocisków artyleryjskich. Pierwszymi nauczycielami byli:

- Józef Rembitowski
- Eugenia Lemanowicz
- Eleonora Ostępową
- Stanisław Kozłowski
- Józef Towarnicki
- Stefan Tonera
- Zofia Nawarecka
- Maria Próchniak
- Władysław Sienkiewicz
- kierownik warsztatów - Tadeusz Nawarecki.

W 1947 r. powołano do życia następujące szkoły:

- Gimnazjum Mechaniczne
- Gimnazjum Krawiecko-Bielżniarskie
- Publiczna Szkoła Zawodowa - ogólnozawodowa
- pierwsza klasa spółdzielczo-handlowa.

Działy następujące organizacje:

- Związek Młodzieży Polskiej
- Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej
- Szkolne Koło Sportowe
- świetlica szkolna
- spółdzielnia szkolna
- Liga Lotnicza
- Liga Przyjaciół Żołnierza.

Od 1948 r. rozpoczęto remont budynku przy ul. Sądowej adaptując go na internat ZSZ. Istniał on na początku lat sześćdziesiątych. Pierwszym kierownikiem internatu została Wanda Kalmuk, a wychowawcą Jan Makuszewski. Od 1950 r. obowiązki dyrektora przejął Mikołaj Tamm. Gimnazjum Krawiecko-Bielizniarskie zostaje przeniesione na ul. Południową pod nazwą Państwowe Liceum Odzieżowe. Internat z ul. Sądowej zostaje przeniesiony do budynku przy ul. Zdobywców Wału Pomorskiego. Drugi internat wykupiony został w 1967 r. również przy tej samej ulicy. W 1954 r. po raz pierwszy zostaje wprowadzona funkcja technika bezpieczeństwa i higieny pracy.

W latach 1950-1958 działała Zasadnicza Szkoła Metalowa o specjalnościach:

- tokarz.
- ślusarz
- elektromonter budowlany
- blacharz.

Gimnazjum Mechaniczne zakończyło swoją działalność w roku 1952. W 1953 r. zapada decyzja utworzenia pięcioletniego Technikum Mechanicznego o specjalności obróbki skrawaniem na bazie ZSZ. W 1964 r. powstała nowa szkoła przyzakładowa przy PKS, kształcąca kierowców-mechaników samochodowych. W latach 1957-1965 dyrektorstwo szkoły obejmuje Jerzy Kloskowski - znany i ceniony działacz społeczny i znawca regionu. W 1965 r. dyrektorem zostaje Józef Szewczyk i pełni tę funkcję przez rok. W 1966 r. warsztaty szkolne posiadały następujące działy produkcyjno-szkoleniowe:

- obróbka mechaniczna
- obróbka ręczna
- obróbka cieplna
- remonty maszyn
- rozdzielnia robót.

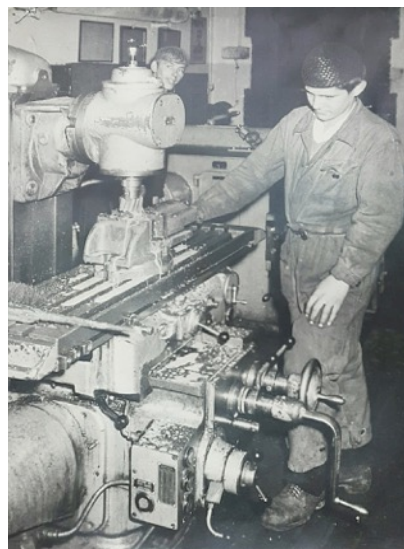
W 1967 r. powstaje Technikum Ekonomiczne dla Pracujących o specjalności ogólnoeconomicznej. W 1968 r. gruntownie przebudowano boisko szkolne przy ul. Bankowej. W roku 1971, w budynku po byłej straży pożarnej adaptowane zostały pomieszczenia na biura kierownictwa i administracji warsztatów. W 1972 r. zostało dobudowane piętro prawego skrzydła budynku od ul. Okulickiego. W budynku szkolnym prowadzone były kursy zawodowe organizowane przez Zakład Doskonalenia Zawodowego. W 1995 r. szkoła liczyła 1360 uczniów i 55 nauczycieli.

W skład ZSZ wchodzi:

- Zasadnicza Szkoła Zawodowa
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla Pracujących
- Liceum Zawodowe
- Technikum Zawodowe

Kierownicy warsztatów szkolnych:

- Tadeusz Nawarecki
- Justyn Czerniawski
- Leon Barański
- Władysław Sienkiewicz
- Szczepan Bartkowiak
- Józef Balcer
- Stanisław Mamiński
- Adam Markiewicz

Dyrektorzy:

- Marian Mackell (1945-1945)
- Mateusz Balcerowicz (1945-1946)
- Józef Próchniak (1947-1950)
- Jerzy Rembikowski (1948-1949)
- Mikołaj Tamm (1950-1957)
- Jerzy Kloskowski (1957-1965)
- Józef Szewczyk (1965-1966)
- Włodzimierz Hanyż (1966-1985)
- Józef Balcer (1985-1996)
- Ryszard Marszewski (1996-2006)
- Piotr Filipiak (od 2006)
-

W okresie 62. lat działalności Zespołu Szkół Zawodowych w Wałczu, tj. w latach 1945-2008 szkołę ukończyło 11963 absolwentów w jedenastu specjalnościach (w Zasadniczej Szkole Zawodowej 9521, a w szkołach średnich 2442). Wyszkolono wielu fachowców w następujących zawodach:

- 2707 rzemieślników
- 1627 kierowców
- 1570 sprzedawców
- 1518 ślusarzy
- 1278 tokarzy
- 221 mechaników maszyn rolniczych
- 204 blacharzy karoseryjnych
- 164 stolarzy budowlanych – robotników wykwalifikowanych
- 115 krawców krawiectwa lekkiego
- 69 osób do ochotniczych hufców pracy
- 48 elektromechaników pojazdów samochodowych

Od 1999 roku, przy Zespole Szkół nr 3 zaczyna swoją działalność Hufiec Pracy. Na stanowisko komendanta hufca powołany zostaje Ireneusz Gaworek. W okresie 2008 – 2012 OHP realizował projekty systemowe współfinansowane ze środków EFS:

- Szkolenie Praktyka – Zatrudnienie Rozwój II edycja
- Szkolenie Praktyka – Zatrudnienie Rozwój III edycja
- Szkolenie Praktyka – Zatrudnienie Rozwój IV edycja

Obejmowały one grupy młodzieży w wieku 15-18 lat uczącej się, biorącej udział we wsparciu doradcy zawodowego, psychologa, kursach komputerowych, językowych, wyrównawczych oraz młodzież w wieku 18–25 lat nieuczącej się, niepracującej, która uczestniczyła w zajęciach doradców zawodowych, kursach komputerowych EDCL i języków obcych oraz zdobywała lub zmieniała swoje kwalifikacje zawodowe podczas kursów zawodowych i staży. Od 1999 roku w szkole działa kółko fotograficzne „Chwila” pod kierunkiem Małgorzaty Angel, która każdego roku bierze czynny udział w relacjonowaniu wszystkich uroczystości szkolnych. Członkowie kółka są laureatami wojewódzkich i ogólnopolskich konkursów fotograficznych.

W latach 2010 – 2017 HP realizował dodatkowo dwa projekty:

- 2010 – 2011 – projekt „Chwila w obiektywie” – projekt dla uczniów szkoły zawodowej rozwijających pasję fotografowania.

- W latach 2014 – 2017 Hufiec Pracy w Wałczu brał udział w projektach systemowych ze środków EFS: „Równi na rynku pracy” oraz „Obudź swój potencjał”.

Obejmowały one grupy młodzieży w wieku 18-25 lat NEET (nieuczącej się i niepracującej) wymagającej wsparcia. Beneficjenci wzięli udział w zajęciach z doradcą zawodowym, psychologiem, szkoleniach językowych i komputerowych oraz kursach kwalifikacyjnych zawodowych. Po zdobyciu zawodu ww. uczestniczyli w stażach w zakładach pracy na terenie Wałcza. Po projekcie 70 % uczestników znalazło stałe zatrudnienie.

Ważnym wydarzeniem w życiu szkoły był I Zjazd Absolwentów zorganizowany 11 X 2008 r. Uczniowie z tej okazji przedstawili program artystyczny "Wspomnienia z minionych lat". Celem zaprezentowanego programu było przywołanie wspomnień Absolwentów, zwłaszcza, że swoją obecnością zaszczyliły nas osoby, które ukończyły naszą szkołę w latach w latach 90-tych, 80-tych, 70-tych, a nawet 60-tych i 50-tych. Część artystyczna rozpoczęła się

i zakończyła dźwiękiem szkolnego dzwonka. Teksty czytane przez lektora nawiązywały chronologicznie do minionych lat. Wśród muzycznego repertuaru pojawiły się piosenki takie jak: "Ocalić od zapomnienia" M. Grechuty, jeden z przebojów socjalizmu "To idzie młodość", "Prywatki" W. Gąsowskiego, "Piękniejsza" Kasy Kasowskiego (w tle - teledysk nagrany w murach naszej szkoły) i piosenka finałowa M. Giłki "60 lat". W programie wykorzystano także wiersz A. Ważyka "Rzeka", a całość uatrakcyjnił

taniec "Twist". Część oficjalną uroczystości prowadzili Absolwenci naszej szkoły: Justyna Kłos, absolwentka Liceum Handlowego, rok ukończenia - 1998 oraz Jan Sindrewicz, absolwent Technikum Mechanicznego, rok ukończenia - 1992.

Na temat zjazdu pojawiły się w prasie informacje. Oto jedna z nich, autorstwa wicedyrektor w ZS nr 3.

POZJAZDOWE REFLEKSJE

Minęło już trochę czasu od 11 października 2008 r., kiedy to absolwenci waleckiego Zespołu Szkół nr 3 im. I Armii Wojska Polskiego uczcili jubileusz 63-lecia funkcjonowania placówki swoją obecnością na I Zjeździe. Z pierwszych komentarzy i opinii uczestników tego wydarzenia wynikało, że grono absolwentów czeka już z utęsknieniem na kolejne takie spotkanie po latach. Cieszy fakt, że "zjazdowicze" z przyjemnością powracają do wspomnień, chcą odnawiać kontakty z dawnymi koleżankami i kolegami, a co najważniejsze - utożsamiają się ze swoją szkołą, która okazała się jednym z przystanków w drodze ku dorosłości, w tworzeniu przyszłości każdego z absolwentów.

Zjazd był swoistym rodzinnym spotkaniem, okazją do wspomnień, do zadumy, do refleksji nad przemijającym czasem. Był także podsumowaniem tego, co się w życiu udało. Z pewnością stał się początkiem budowania więzi, które zaowocują dalszymi kontaktami i spotkaniami. O tym, że jubileusz szkoły, zaakcentowany nadaniem nowego sztandaru, był ważnym i docenionym wydarzeniem w życiu lokalnej społeczności, świadczy udział parlamentarzystów, najwyższych przedstawicieli władz powiatu i miasta, dyrektorów placówek oświatowych.

Zjazd okazał się również sukcesem organizacyjnym (opinia zastyszana). Tak wielkie przedsięwzięcie wymagało przede wszystkim bezinteresownego działania. Za serce dla sprawy, za poświęcenie nie tylko czasu w okresie kilku miesięcy przygotowań, należą się słowa uznania Komitetowi Organizacyjnemu Zjazdu, któremu dzielnie przewodniczyła p. Jolanta Chojnacka. Podsumowaniem powyższych rozważań niech będzie cytat z utworu Adama Asnyka:

Przeszłość nie wraca jak żywe zjawisko,
W dawnej postaci - jednak nie umiera:
Odmienia tylko miejsce, czas, nazwisko
I świeże kształty dla siebie przybiera.

Do zobaczenia na następnym zjeździe! Spotkajmy się po latach!

Renata Szalla

Dane dotyczące specjalności absolwentów średnich szkół Zespołu Szkół Zawodowych w latach 1968 – 1995:

Specjalność	Liczba absolwentów
Obróbka plastyczna	643
Obróbka skrawaniem	424
Sprzedawca magazynier	628
Monter maszyn i urządzeń	41
Ekonomia i organizacja sprzedaży	207
Ogólnoekonomiczna	66
Sprzedawca operator handlowy	51
Technik budowlany	25
Technik handlowiec i technik ekonomista	231

W roku szkolnym 2002/2003 został wprowadzony nowy typ szkoły – Liceum Profilowane. Poniższe dane ukazują różnorodność oferty szkoły oraz liczbę absolwentów liceum o określonym profilu:

Rok szkolny	Profil nauczania	Liczba absolwentów
2005/2006	Usługowo ekonomiczny	16
	Socjalny	16
2006/2007	Usługowy	23
	Socjalny	25
	Ekonomiczno-administracyjny	23
2007/2008	Usługowy	20
	Socjalny	28
2008/2009	Ekonomiczno-administracyjny	23
2009/2010	Ekonomiczno-administracyjny	19

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu absolwentów szkoły zawodowej, w roku szkolnym 2010/2011 powołano do życia Liceum Uzupełniające i kolejno po zmianach programowych Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych.

Rok szkolny	Liczba absolwentów
2010/2011	9
2011/2012	10
2012/2013	12
2014/2015	18
2015/2016	18

W latach 2008-2016 kształciliśmy młodzież w wielu zawodach: kucharz, fryzjer, piekarz, murarz, tynkarz, ślusarz, operator obrabiarek skrawających, elektryk, stolarz, lakiernik, cukiernik, monter mechanik, elektromechanik pojazdów samochodowych, monter mechanik maszyn i urządzeń, sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych, rzeźnik wędliniarz, dekarz, tapicer:

Rok szkolny	Liczba absolwentów
2008/2009	103
2009/2010	91
2010/2011	98
2011/2012	79
2012/2013	75
2013/2014	60
2014/2015	78
2015/2016	52

W naszej ofercie edukacyjnej realizujemy także proces nauczania w klasach technicznych:

Rok szkolny	Specjalność	Liczba absolwentów
2008/2009	Technik Ekonomista, Technik Handlowiec	25
	Technik Mechanik Pojazdów Samochodowych	17
2009/2010	Technik Mechanik Pojazdów Samochodowych	13
	Technik Ekonomista	16
2010/2011	Technik Mechanik Pojazdów Samochodowych	13
	Technik Ekonomista	13
2011/2012	Technik Mechatronik	13
	Technik Mechanik Pojazdów Samochodowych	20
	Technik Handlowiec	18
2012/2013	Technik Mechanik Pojazdów Samochodowych	17
	Technik Handlowiec	14
	Technik Mechatronik	18
2013/2014	Technik Usług Fryzjerskich	9
	Technik Mechatronik	15
	Technik Mechanik Pojazdów Samochodowych	18
2014/2015	Technik Organizacji Reklamy	7
	Technik Mechatronik	7
	Technik Usług Fryzjerskich	11
	Technik Mechanik Pojazdów Samochodowych	4
2015/2016	Technik Usług Fryzjerskich	6
	Technik Mechatronik	11

W latach 2008-2016 w szkole działały, poza kółkami przedmiotowymi i zajęciami wyrównawczymi, między innymi następujące koła zainteresowań:

Szkolne Koło Historii Wojskowości

Szkolny Klub Honorowych Dawców Krwi

Kółko Fotograficzne „Chwila”

Koło Strzeleckie

Szkolne Koło Sportowe

Szkolny Klub Wolontariusza

Szkolny Klub Europejski

Szkolny Zespół Wokalno-Instrumentalny

Szkolna Grupa Amnesty International nr 77

Szkolne Koło Mechatronik

Wygląd i funkcjonowanie dziewięcioletniego Wałcza przed wojną i blisko trzydziestoletniego obecnie, zależał i zależy w dużym stopniu od absolwentów naszej szkoły. Odbudowę, budowę, odnawianie i funkcjonowanie naszego miasta i powiatu zawdzięczamy władzom, a także jedenastu dyrektorom naszej szkoły, nauczycielom, pracownikom administracji i obsługi, ale przede wszystkim uczniom.

Dnia 8 września 2015 r. Rada Powiatu w Wałczu podjęła Uchwałę nr X/53/2015 w sprawie rozwiązania Zespołu Szkół nr 2 w Wałczu i Zespołu Szkół nr 3 w Wałczu oraz utworzenia zespołu szkół pod nazwą Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wałczu. Z dniem 1 stycznia 2016 r. wszystkie szkoły wchodzące w skład Zespołu Szkół nr 2 (Technikum Zawodowe nr 1 im. Profesora Wiktora Zina, III Liceum Ogólnokształcące im. Profesora Wiktora Zina, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 im. Profesora Wiktora Zina) oraz szkoły Zespołu Szkół nr 3 (Technikum Zawodowe nr 2, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2) weszły w skład Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wałczu, którego dyrektorem został Piotr Filipiak.

